

16. Aggustusi 2024

UKA2024/87

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Nunatta kujataani nannuttassiissutigineqartartut ukiumut sisamaasut 2025-imiit ikinnerpaamik ataavartumillu qulinngortinneqarnissaat qulakkeeqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut)

Tunngavilersuut

Ukiuni kingullerni kujataani nannut amerliartuinnarnerat piniartunit oqaatigineqartarpoq. Ukioq mannaluni nunatta kujataa nanorpassuaqartoq kialluunniit arajutsisimanaviangilaa. Sikorsuit februarimi takkusimaalermatali nannut aasap tungaanut amerlasuut ingerlaartut naammattoorneqartarput, ilaatigut nunaqarfinnut illoqarfinnullumi annguttarlutik navianartorsiortitsisinnaanerallu uaneerarlaarsuanngorsinnaasarluni.

Ukioq manna Nunatta kangiani kujataanilu nannuttassat aalajangersarneqarsimasut 64-iupput, taakkunannga Ittoqqortoormiini pigisaanilu pisassat 35-t, Tasiilami pigisaanilu 25-t kiisalu nunatta kujataani sisamat¹.

Nunatta kujataa, pingaartumik kujaterpiaa nannut ingerlaarfissuaraat, tupinnanngitsumillu qangarsuaaniilli piniartut nannunniarneq inuusaasimikkut atugarisimavaat, tamannali piniariaaseq ajornarsinikuuvoq nannuttassat taama ikitsigitillugit.

Ilisimasat tunngavigalugit naatsorsuutigineqarpoq, nunatta kitaani nannut 3.000 missaanik amerlassuseqarsimassasut², aamma nunatta kangiani ikinnerunissaat naatsorsuutigissallugu pissutissaqanngilaq, tassami Nunatta kangiani annerusumik kisitsisoqartanngilaq. Ilimagineqarpoq nunani issittuni avannarlerni nannut 20.000 - 25.000-inik amerlassuseqartut³.

¹ https://naalakkersuisut.gl/Nyheder/2023/11/2911_Isbjoerne_kvoter?sc_lang=kl-GL

² <https://natur.gl/year-kl/2017-kl/kalaallit-nunaata-kitaata-nanui-silap-kiatsikkiartorneranit-eggugaasut/?lang=kl>

³ <https://natur.gl/arter/nannut/?lang=kl>

2015-mi IUCN naliliivoq (pinngortitap illersorneqarnissaanut nunarsuarmioqatigiit kattuffiat), silap pissusaata allanngoriartornera tunngavigalugu nannut ernumanartumik inissisimasinnaassut, taamaattoq nungutaanissaminnut navianartorsiortinneqartutut taaneqarsinnaanngitsut⁴.

Taamaammat nannuttassat kujataanut pisassiissutigineqartartut ikinnerpaamik qulinngortinneqarnissaat matumuuna siunnersuutigaara, taamaaliornikkut piniartut piniagassatigut inuussutissarsiornerat aamma tapersersorneqarsinnaaqullugu.

Taamatut siunnersuutiga saqqummiuppara, neriullunga partiinit aammalu Naalakkersuisunit taperserreqarluarumaartoq.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Naatsorsuutigineqarpoq, pisortat ukiumoortumik pisassanik aalajangersaasarnerat malillugu suliaq ingerlanneqassasoq, aamma suliaq allaffissornikkut aningaasartuuteqarnerulernermik kinguneqassanngitsoq. Ilanngullugu naatsorsuutigineqarpoq nannut amerlassusaat pillugit immikkut misissueqqittoqartariaqanngitsoq, ilisimasat ullumikkut pigineqartut tunngavigalugit pisassiineruneq tunngavilerneqarsinnaammat.

Namminersortunut aningaasaatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Sumiiffinni piniartut kulturikkut ingerlatsinerat ikorfartorneqaannarani aamma aningaasarsiornikkut pitsanngoriaataassaaq.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq.

⁴ <https://www.iucnredlist.org/species/22823/14871490>